

Бюджет на ЕС за възстановяване: Въпроси и отговори относно Механизма за справедлив преход

Брюксел, 28 май 2020 г.

Какво ще се промени в Механизма за справедлив преход?

Преходът към неутралност по отношение на климата ще донесе нови възможности за регионите и икономическите сектори, но ще ги изправи пред нови и различни за всеки регион и сектор предизвикателства. За някои от тях това ще означава повече непосредствени възможности, а други ще се сблъскат с повече предизвикателства, като не всички региони и сектори ще имат еднакъв капацитет да посрещнат разходите за адаптиране към прехода към климатична неутралност. През януари 2020 г. Комисията предложи [Механизъм за справедлив преход](#) с бюджет от 100 млрд. евро, който ще помогне на най-непривилегированите региони да се справят със социално-икономическите последици, свързани с прехода. Механизмът разполага с три стълба: Фонд за справедлив преход, Схема за справедлив преход в рамките на InvestEU и Механизъм за отпускане на заеми в публичния сектор. Механизмът е част от предложението през януари План за инвестиции във връзка с Европейския зелен пакт, който възлиза на 1 трлн. евро

В светлината на кризата, предизвикана от коронавируса, необходимостта от устойчиво възстановяване, вземащо предвид околната среда, стана още по-належаща, както и нуждата да се предостави подкрепа за най-уязвимите региони. Ето защо в новото си предложение за следващия дългосрочен бюджет на ЕС Европейската комисия иска да подсили Механизма за справедлив преход като част от своя механизъм за реагиране при кризи. Общият бюджет на Фонда за справедлив преход ще бъде увеличен на 40 млрд. евро, а Схемата за справедлив преход в рамките на InvestEU ще бъде подсилена. Днес Комисията представя и предложението си за механизъм за отпускане на заеми в публичния сектор, който ще мобилизира между 25 и 30 милиарда евро. Очаква се, че общо Механизмът за справедлив преход ще мобилизира най-малко 150 милиарда евро публични и частни инвестиции.

Какви са допълнителните средства за Фонда за справедлив преход и за какво ще бъдат използвани?

Освен предложените 7,5 милиарда евро Комисията предлага значително допълнително финансиране в размер на 2,5 милиарда евро в рамките на следващия дългосрочен бюджет на ЕС и 30 милиарда евро от ЕС от инициативата Next Generation EU. Така общата сума за Фонда за справедлив преход достига 40 милиарда евро.

Финансирането ще се използва за облекчаване на социално-икономическите последици от екологичния преход в най-засегнатите региони, като например се подкрепи преквалификацията на работници, подпомогнат се МСП при създаването на нови икономически възможности, диверсифицира се икономическата дейност и се инвестира в бъдещето на най-засегнатите региони.

Разпределение на средствата от Фонда за справедлив преход по държави членки

	Разпределение (в млн. евро, по цени от 2018 г.)
BE	380
BG	2693
CZ	3413
DK	185
DE	5152
EE	736
IE	176

EL	1726
ES	1806
FR	2142
HR	387
IT	2141
CY	210
LV	398
LT	568
LU	19
HU	543
MT	48
NL	1296
AT	282
PL	8000
PT	465
RO	4449
SI	538
SK	954
FI	968
SE	324
Общо	40 000

Какво ще се промени в Схемата за справедлив преход в рамките на InvestEU?

Както е посочено в Плана за инвестиции във връзка с Европейския зелен пакт, Схемата за справедлив преход в рамките на InvestEU (стълб 2 от механизма за справедлив преход) ще осигури схема за генериране на допълнителни инвестиции в полза на регионите, ползващи се от Механизма за справедлив преход в допълнение към Фонда за справедлив преход (стълб 1 на Механизма за справедлив преход) и Механизма за заеми в публичния сектор (стълб 3 от механизма за справедлив преход). Схемата за справедлив преход в рамките на InvestEU ще бъде подсилена вследствие на увеличаването на гаранцията от InvestEU.

По линия на схемата за справедлив преход InvestEU ще бъде възможно чрез който и да е компонент на политиката по програмата InvestEU да бъде предоставена подкрепа за инвестиции в региони, ползващи се от Механизма за справедлив преход, в зависимост от конкретните инвестиционни нужди, установени от държавите членки в техните териториални планове за справедлив преход. Такива икономически жизнеспособни инвестиции за подкрепа от страна на субекти от публичния и частния сектор в тези региони ще се осъществяват чрез финансовите продукти на InvestEU, предлагани от партньорите по изпълнението на InvestEU (напр. групата на Европейската инвестиционна банка или националните насърчителни банки или институции). За целта в насоките за инвестиране на InvestEU, в които се определят изискванията за подкрепяните от фонда InvestEU инвестиционни операции, ще се включи раздел относно Схемата за справедлив преход към InvestEU и условията за нейното осъществяване.

Какво представлява Механизмът за отпускане на заеми в публичния сектор ?

Днес Европейската комисия и Европейската инвестиционна банка представят предложението за третия стълб в рамките на Механизма за справедлив преход, а именно Механизма за заеми в публичния сектор. Механизмът ще се изпълнява съвместно от Комисията и Европейската инвестиционна банка. Той ще се състои от компонент за отпускане на безвъзмездни средства в

размер на 1,5 млрд. евро от бюджета на ЕС и компонент за отпускане на заеми в размер на 10 млрд. евро от собствените ресурси на ЕИБ. Очаква се Механизмът да мобилизира между 25 и 30 милиарда евро публични инвестиции в полза на области като енергийната и транспортната инфраструктура, районните отоплителни мрежи, обществения транспорт, мерките за енергийна ефективност, социалната инфраструктура и други проекти, които могат пряко да бъдат от полза за общностите в засегнатите региони и да намалят социално-икономическите разходи за прехода.

По какъв начин могат държавите членки да получат подкрепа по линия на механизма за отпускане на заеми?

Всички инвестиции по линия на Механизма за справедлив преход, включително по линия на Механизма за отпускане на заеми в публичния сектор, трябва да се извършват въз основа на териториални планове за справедлив преход. Държавите членки ще изготвят своите териториални планове за справедлив преход, като вземат предвид анализа на Комисията в рамките на европейския семестър от 2020 г. и ще представят план за процеса на преход до 2030 г. Плановете трябва да са съгласувани с националните планове в областта на енергетиката и климата и с прехода към неутрална по отношение на климата икономика. В териториалните планове за справедлив преход ще се определят най-засегнатите територии, които следва да бъдат подкрепени във всяка държава членка и приоритетните области на политиката във всеки регион.

Одобряването на териториалните планове за справедлив преход отваря достъпа до всичките три стълба на Механизма за справедлив преход, тоест и до механизма за отпускане на заеми в публичния сектор.

Компонентът за отпускане на безвъзмездни средства ще бъде пряко управляван от Европейската комисия, а компонентът за отпускане на заеми ще бъде предоставян от Европейската инвестиционна в съответствие с нейните правила, политика и процедури. За осигуряване на достъп до механизма, безвъзмездните средства ще се предоставят на допустимите проекти в държавите членки посредством национални пакети, които ще се определят до декември 2024 г. След тази дата поканите за представяне на предложения ще се стартират на равнището на ЕС, за да се гарантира пълното прилагане на механизма. Механизмът ще влезе в сила след подписването на административно споразумение между Комисията и ЕИБ.

Кои региони отговарят на условията по механизма за отпускане на заеми?

Механизмът за отпускане на заеми в публичния сектор е част от Механизма за справедлив преход и от него ще се възползват регионите, които са най-силно засегнати от прехода към въглеродно неутрален Европейски съюз във всяка държава членка, според посоченото в одобрените териториални планове за справедлив преход.

Кои инвестиции могат да се получат подкрепа от Механизма за отпускане на заеми в публичния сектор?

Всички инвестиции по Механизма за заеми в публичния сектор трябва да се извършват въз основа на териториалните планове за справедлив преход, като освен това трябва да са в съответствие с политиката, правилата и процедурите за отпускане на заеми на Европейската инвестиционна банка. Финансирането от страна на Европейската инвестиционна банка трябва да бъде обезпечено, за да получи безвъзмездните средства.

За допустими проекти ще се смятат инвестиции от публичния сектор, които носят преки ползи за определените територии и региони, при условие, че допринасят за задоволяване на специфичните потребности от регионално развитие, произтичащи от прехода, в съответствие с териториалните планове за справедлив преход.

Могат да бъдат допустими само проекти, които не създават достатъчен поток от собствени приходи и които не биха били финансирани на стопански начала без елемента на подпомагане на безвъзмездните средства. Механизмът може да подпомага, например, енергийната и транспортната инфраструктура, мрежите за централно отопление, мерките за енергийна ефективност, включително санирането на сгради, както и социалната инфраструктура. Посоченият списък с области не е изчерпателен.

За повече информация

[Дългосрочен бюджет на ЕС за периода 2021 – 2020 г. Предложение на Комисията от юни 2020 г.](#)

QANDA/20/931

Лица за контакти с медиите:

[Vivian LOONELA](#) (+32 2 296 67 12)

[Sara SOUMILLION](#) (+32 2 296 70 94)

Въпроси на граждани: [Europe Direct](#) на телефон [00 800 67 89 10 11](#) или на електронния адрес [на информационната служба](#)